

LIBRIS

We know
books

Joe Giorello • Sibella Giorello

PRIMUL RĂZBOI MONDIAL MARI BĂTĂLI

Traducere din limba engleză
de Daria Logofătu

 Booklet
fiction | 2025

Redactare și corectură: Iulia Trăncuță
 Tehnoredactare: Oana Aconstantinsei, Silvia Olteanu
 Design copertă: Silvia Olteanu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GIORELLO, JOE

Primul Război Mondial : Mari bătălii / Joe Giorello, Sibella

Giorello ; trad. din lb. engleză de Daria Logofătu. – București :

Booklet Fiction, 2025

ISBN 978-630-347-164-8

I. Giorello, Sibella

II. Logofătu, Daria (trad.)

94

GREAT BATTLES FOR BOYS: WWI

Copyright © Joe Giorello, 2019

© Editura Booklet Fiction, 2025, pentru prezenta ediție
 Booklet Fiction este un imprint al Editurii Booklet.

CUPRINS

Cuvânt-înainte	7
Bătălia de la Mons	13
Bătălia de la Tannenberg	24
Aviație și aeronave	34
Bătălia de la Gallipoli	44
Imperiul Otoman	59
Bătălia de la Verdun	66
Bătălia Iutlandei	79
Lawrence al Arabiei	92
Bătălia de la Aqaba	99
Atacurile asupra Hijazului	102
Bătălia de pe Somme	107
Un punct de cotitură	120
Bătălia de la Passchendaele	129
Sergentul York	140
Bătălia de la Cantigny	146
Harlem Hellfighters	158
Pădurea Belleau	167
Urmările războiului	176
Primele capitole din Mari bătălii: Europa Celui de-Al Doilea Război Mondial	181
Înainte de război	181
Invadarea Poloniei	187
Antanta în Primul Război Mondial	198
Puterile Centrale în Primul Război Mondial	198
Glosar	199
Bibliografie	202

Când a început războiul, majoritatea credea că luptele nu aveau să dureze mult. În august 1914, când trupele germane au invadat Belgia, Kaizerul Wilhelm al II-lea, conducătorul Germaniei, le-a spus soldaților săi: „Vă veți întoarce acasă înainte ca frunzele să cadă din copaci.“

Kaiserul se înșela.

Primul Război Mondial a durat patru ani, în decursul cărora au fost uciși aproximativ zece milioane de militari și șapte milioane de civili. Pierderile – adică răniții – au fost chiar mai numeroase, ajungând la un total de aproximativ 37 de milioane de oameni. Aceste cifre aproape incredibile explică de ce Primul Război Mondial avea să fie numit mai târziu „Marele Război“.

Dar cum s-au desfășurat lucrurile?

Haideți să aflăm.

BĂTĂLIA DE LA MONS

23 august 1914

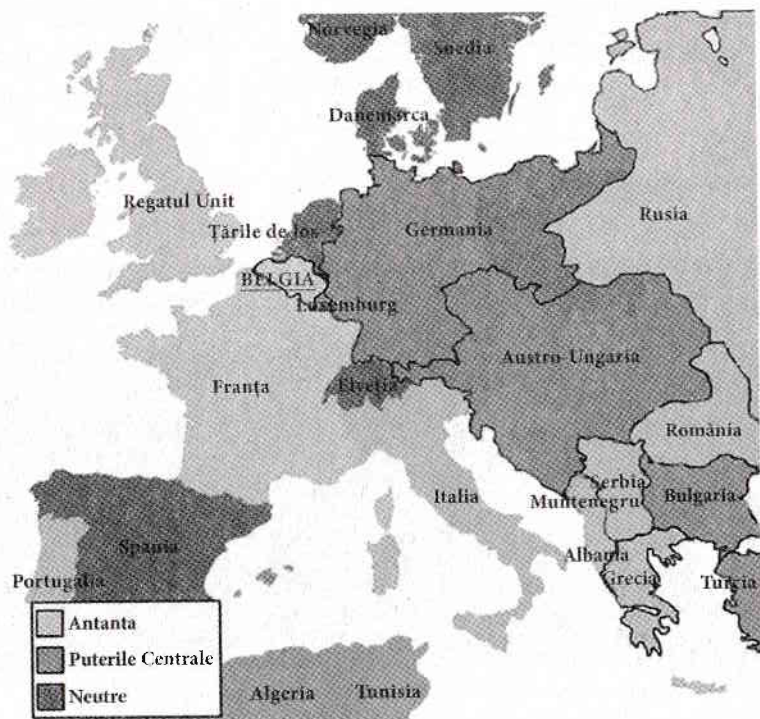

Soldații cavaleriei britanice atacând trupele germane la Mons

Când forțele militare germane au invadat Belgia în august 1914, planul acestora era să traverseze această țară și să ajungă în cea învecinată, Franța. De acolo, armata germană urma să cucerească Parisul – capitala Franței –, ceea ce i-ar fi permis să obțină controlul asupra unor regiuni importante din Europa.

Pentru a combate planul german, armata franceză și Corpul Expediționar Britanic au stabilit poziții defensive de-a lungul graniței dintre Franța și Belgia. Ulterior, această zonă avea să devină o parte importantă a Frontului de Vest.

Priviți din nou harta. Observați cât de mic este teritoriul Belgiei în comparație cu cel al țărilor învecinate, Germania și Franța.

Antanta dorea să oprească invazia germană la granița cu Belgia, apoi să-l facă pe inamic să se retragă până înapoi în Germania. Dacă ar fi reușit să ducă la îndeplinire acest plan, Primul Război Mondial s-ar fi putut încheia chiar acolo.

În schimb, încă din prima lună a războiului, ambele părți au fost martorele noii și devastatoare a armelor moderne. Mitraliere. Artilerie. Avioane. Gaz chimic. Tancuri. Din cauza acestor invenții, Primul Război Mondial avea să fie diferit – și mult mai mortal – față de orice conflict militar anterior.

Deși în această primă lună au mai existat ciocniri între armate, prima confruntare majoră a Primului Război Mondial a fost Bătălia de la Mons.

Mons este un oraș minier belgian, aflat în apropierea unui canal. Această cale navigabilă ar fi fost de mare ajutor pentru deplasarea soldaților și a proviziilor în zonă. De aceea, ambele tabere doreau controlul asupra râului Mons și a căii sale navigabile.

Pe 21 august, Corpul Expediționar Britanic își stabilea pozițiile pentru a proteja armata franceză care se afla deja în zonă. Corpul Expediționar Britanic a trimis, de asemenea, o unitate de cavalerie – soldați călare – care să meargă dincolo de pozițiile Antantei și să depisteze forțele germane. Cavaleria spera să organizeze o ambuscadă și să alunge orice inamic din zonă. O ambuscadă este o capcană care, de obicei, implică soldați ce se folosesc de camuflaje (precum copaci, tufișuri și clădiri) pentru a lansa un atac-surpriză asupra inamicului.

Cavaleriști francezi din Primul Război Mondial, înarmați cu lănci

Însă o unitate de cavalerie germană a detectat cavaleria britanică, zădărniciind orice plan pentru o ambuscadă.

Soldații germani au fugit, însă britanicii i-au urmărit, înarmați cu săbii, lănci și mitraliere.

„Focul inamic a fost infernal“, își amintea locotenentul britanic Roger Chance. „Am galopat prin nori negri de praf de cărbune. Nu puteam vedea nici la un metru în fața noastră. Calul meu, Spitfire, a sărit în ultima clipă peste doi cai morți. Gloanțele și obuzele păreau să fie peste tot. Când am reușit să ne adăpostim într-o clădire, din trupele mele mai rămăseseră doar zece membri. Insigna mea metalică de la guler a fost lovită de un glonț, dar nu l-am observat.“

În cele din urmă, cavaleria Corpului Expediționar Britanic a câștigat această confruntare și a luat prizonieri germani.

Apoi bătălia s-a îndreptat către orașul Mons.

Soldați britanici din Primul Război Mondial într-o tranșee cu mitralieră

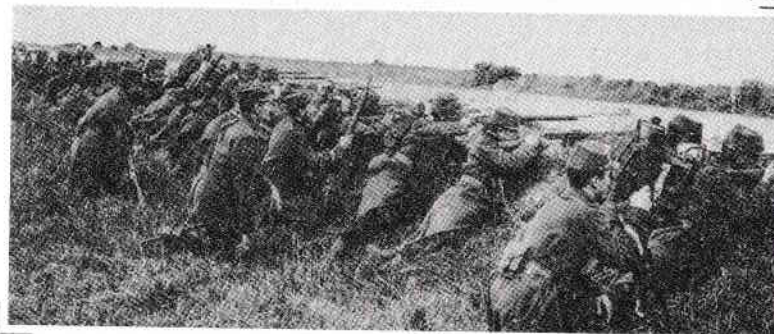
Britanicii au ocupat poziții de-a lungul canalului Mons. Era un teritoriu imens ce trebuia apărat, cu o lungime de douăzeci și cinci de mile și douăsprezece poduri peste calea navigabilă. Pentru a proteja podurile, britanicii au amplasat unități de

artilerie – tunuri, mitraliere și obuze (explozibili) – de-a lungul canalului. Provocarea, însă, a fost găsirea unui „câmp de tragere“, adică a unor locuri din care soldații puteau vedea clar inamicul.

Între timp, armata germană a presupus că britanicii se aflau încă în Franța, încercând să își mobilizeze forțele militare. În schimb, armata britanică se poziționase deja la Mons – adică exact unde plănuiau să atace germanii!

Din păcate, lucrurile nu stăteau prea bine pentru britanici. La Mons, Antanta dispunea doar de aproximativ 80.000 de oameni (soldați și personal militar), plus în jur de 300 de sisteme de artilerie. Germanii aveau în jur de 250.000 de soldați, ceea ce le oferea un avantaj de peste trei la unu, și, de asemenea, de două ori mai multă artilerie.

Cu toate acestea, britanicii dispuneau de un mare avantaj: Corpul de Aviație Regal. Avioanele britanice au survolat Mons, iar piloții au depistat forțele germane care se îndreptau către oraș. Un pilot britanic a încercat, chiar, să-i avertizeze pe comandanții francezi ale căror trupe se aflau în apropiere, însă avertismentul pilotului a fost ignorat.

Soldați francezi din Primul Război Mondial, așteptând atacul germanilor. Observați beretele lor distinctive, numite Kepis.